

Občanská a prosociální výchova

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
G1	Člověk ve společnosti, komunikace	<ul style="list-style-type: none"> → Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. → Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci. 	<p>Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vzdělání pro život.</p> <p>Otevřená komunikace a kooperace – zásady komunikace, dialog.</p> <p>Aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání.</p> <p>Rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, komunikace v rodině, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, úcta ke členům rodiny a ke stáří.</p>	2/1,2,3 1B/18-25,31
	Kultura, obec, vlast	<ul style="list-style-type: none"> → Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. → Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. 	<p>Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice.</p> <p>Naše obec, region, kraj – zajímavá a památná místa, instituce, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů.</p> <p>Naše vlast – pojem vlasti a památná místa, významné osobnosti, vynálezy, státní symboly, státní svátky, významné dny.</p>	4/3,4 2/4 3/5
	Člověk a lidská práva, důstojnost lidské osoby	<ul style="list-style-type: none"> → Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem 	<p>Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.</p>	2/5-9 4/6-14,15,16,20 4/26-29

		<p>projevům lidské nesnášenlivosti.</p> <p>→ Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.</p>	<p>Úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost.</p>	
--	--	--	--	--

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
G2	Kultura	<p>→ Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.</p> <p>→ Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.</p>	<p>Kulturní život – masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia. Umění.</p>	6A/1,2
	Člověk a hospodářství	<p>→ Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.</p>	<p>Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana. Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.</p> <p>Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení.</p>	
	Globální svět	<p>→ Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.</p> <p>→ Uvede některé globální problémy současnosti,</p>	<p>Globalizace – projevy, klady a zápory. Významné globální problémy včetně válek, terorismu, možnosti jejich řešení.</p>	5/18,22,23

		<p>vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.</p> <p>→ Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.</p>		
	Člověk a zdravý vývoj	<p>→ Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, mezi uspokojování základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.</p> <p>→ Uvádí do souvislosti psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě a druhým.</p>	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe – dospívání, tělesné, duševní a společenské změny.</p> <p>Psychosociální rizika – zneužívání návykových látek, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, kriminalita, šikana.</p>	
	Člověk ve společnosti, morálka	<p>→ Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci.</p>	<p>Základy lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda, pravidla chování, výhody spolupráce lidí.</p>	1C/39-42

		<ul style="list-style-type: none"> → Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu. → Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích, nevyhýbá se řešení osobních problémů. → Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby. → Projeví úctu a toleranci vůči lidem jiného smýšlení či náboženství. 	<p>Vztahy mezi lidmi – komunikace, konflikty, problémy lidské nesnášenlivosti, dopad vlastního jednání a chování, přijímání názoru druhého, empatie. Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi.</p> <p>Nejvýznamnější světová náboženství.</p>	
--	--	--	---	--

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
G3	Člověk jako jedinec	<ul style="list-style-type: none"> → Objasní, jak může realističtější sebepoznání a sebehodnocení pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými i kvalitu života. → Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů. → Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých, kriticky hodnotí a koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, 	<p>Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál.</p> <p>Vnitřní svět člověka – vnímání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých.</p> <p>Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny.</p> <p>Sebeovládání – stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení.</p> <p>Asertivní chování – komunikace, kooperace, kompromis. Konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, řešení konfliktu. Obrana před</p>	1A/1-8 1A/9-11

		<p>překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.</p> <p>→ Nahrazuje agresivní a pasivní chování, asertivním způsobem obhajuje svá práva.</p>	<p>manipulací – asertivní techniky – vysvětlení a nácvik vybraných technik.</p>	
	Člověk, stát a hospodářství	<p>→ Na příkladu kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH. Popíše vliv inflace na hodnotu peněz.</p> <p>→ Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.</p>	<p>Výroba, obchod a služby – jejich funkce a návaznost.</p> <p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh. Tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu.</p>	
	Člověk, stát a právo	<p>→ Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky.</p> <p>→ Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování.</p> <p>→ Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.</p>	<p>Právní řád ČR – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů.</p> <p>Protiprávní jednání – druhy a jeho postihy.</p> <p>Právo v každodenním životě – význam právních vztahů, styk s úřady, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající.</p> <p>Právní základy státu – znaky státu, typy, formy, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu.</p>	<p>3/5 2/13-17</p>

		<ul style="list-style-type: none"> → Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. → Vyloží smysl voleb v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů. → Objasní význam fungování EU a jeho orgánů. 	<p>Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu. Politický pluralismus. Význam a formy voleb.</p> <p>EU – nejdůležitější orgány, soudní ochrana v rámci EU.</p>	
--	--	--	--	--

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
G4	Člověk a právo	<ul style="list-style-type: none"> → Objasní význam úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, brigáda, manželství. → Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci. → Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. 	<p>Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví.</p> <p>Právo v každodenním životě – právní odpovědi, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající. Základní práva spotřebitele. Právo EU – schengenský prostor, eurozóna.</p>	

		→ Objasní význam fungování EU, Schengenského prostoru, eurozóny.		
	Člověk, stát a hospodářství	<p>→ Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a nepravidelné výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.</p> <p>→ Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití kreditní, debetní karty, vysvětlí jejich omezení.</p> <p>→ Vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého.</p> <p>→ Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.</p>	<p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní.</p> <p>Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.</p> <p>Principy tržního hospodářství – nejčastější právní formy podnikání.</p>	
	Globální svět	→ Uvede příklady některých projevů globalizace, jejich klady a zápory. Objasní	Globalizace – klady, zápory. Trvale udržitelné zdroje. Chudoba, dětské práce, rozvojové cíle tisíciletí.	5/18,22,23

		souvislosti globálních a lokálních problémů.	Mezinárodní organizace zabývající se globálními problémy – OSN, UNICEF.	
	Volba povolání	<ul style="list-style-type: none"> → Dokáže rozlišovat jednotlivé profese dle osobnostních předpokladů. Na základě vlastních zkušeností, znalostí a zájmů dokáže sebekriticky zhodnotit svoje možnosti pro budoucí povolání. → Orientuje se v základních právních předpisech a normách týkající se pracovního práva. → Dokáže vytvořit strukturovaný životopis či motivační dopis budoucímu zaměstnavateli. 	<p>Správná volba – pracovní činnost, pracovní prostředí, osobní naplnění. První zaměstnání, brigáda. Životopis, motivační dopis. Základní právní normy pracovního práva.</p>	